

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۸۹

کتابخانه

Press

Hayyan

عاطفی کودکان رشد اجتماعی و

سرپرستار: دکتر مهدی خزعلی

ترجمه: فرشته درویش قدیمی

کارشناس ارشد کار درمانی

وستا، راس Vasta, Ross

رشد اجتماعی و عاطفی در کودکان / [راس وستا، مارشال ام هیث، کسکات میلر] ترجمه فرشته درویش قدیمی سرویراستار مهدی خزعلی تهران: حیّان - اباصالح، ۱۳۸۶.

۶۳ ص. مجموعه کتاب سبز؛ جلد ۸۹. ۱ / ۲-۶۹۲-۳۶۰-۹۶۴-۹۷۸

فیلا کتاب حاضر ترجمه بخش از کتاب Child psychology: the modern science, c1995.

روانشناسی رشد، کودکان - - رشد کودکان - - روانشناسی، هیث، مارشال ام، ۱۹۳۷ - م.

Haith, Marshall M. میلر، اسکات A. Miller, Scott A. - ۱۹۴۴ - م.

درویش قدیمی، فرشته ۱۳۵۵ - مترجم، خزعلی، مهدی، ۱۳۳۴ - سرویراستار.

۱۳۸۶ در ۱۳/۵۵ BPV ۱۵۵ ۱۰۷۴۰۱۷

اولین دانه گواهینامه مدیریت کیفیت ISO 9001 در نشر علوم پزشکی

نام کتاب: رشد اجتماعی و عاطفی کودکان؛ (جلد ۸۹ کتاب سبز)
ناشر: مؤسسه فرهنگی، انتشاراتی حیّان - اباصالح با
همکاری شرکت پاک سمن

سرویراستار: دکتر مهدی خزعلی

ترجمه: فرشته درویش قدیمی

نویس و سال چاپ: اول / ۱۳۸۶

شمارگان: ۵۵۰۰

صفحه آرای: حیّان / اقتداری

طراحی جلد: حیّان / الله مرادی

لیتوگرافی / چاپ / صحافی: بابایی

بها: ۷۵۰ تومان

دفتر مرکزی: بلوار کشاورز - خیابان دکتر قریب - نبش فرصت

شیرازی - ساختمان حیّان، تلفن: ۶۶۵۹۴۶۰

فروشگاه شماره ۱: بلوار کشاورز - خیابان ۱۶ آذر - کوی عبدی

نژاد ساختمان حیّان، تلفن: ۸۸۹۸۵۸۶۳-۴

فروشگاه شماره ۲: خیابان انقلاب - مقابل درب

اصلی دانشگاه - مجتمع فروزنده - واحد ۴۰۲، تلفن: ۶۶۹۷۴۲۷۶

مؤسسه فرهنگی انتشاراتی حیّان

مؤسسه فرهنگی انتشاراتی حیّان، که ۱۴ سال پر افتخار راپشت سر گذارد است و حاصل این تلاش بها لوح تقدیر و احراز رتبه نخست و ناشر برگزیده نرده سال و انتخاب بها عنوان کتاب برگزیده سال بوده است. این موفقیت و امروhon پزشكان جوان، استادان دانشمند و پژوهشگران خستكي ناپذيري مي داند كه عاشقانه قلم زدند و در ساختن اين بنياد علمي - پژوهشي استقامت ورزیدند و سمفوني راه و ملامت ملامتگران، آنان را خسته و ملول نكرد.

حیّان، حرکتی است بویا و نهادی است نشأت گرفته از پزشكان و متخصصان جوان و پرشور كه در جوار اساتید اندیشمند و محقق دانشگاه به نشر آثار ارزشمند پزشکی می پردازد.

حیّان، كتون محبتی است كه هر روز با حضور استعدادهای درخشان به عظمت و اقتدار خویش می افزاید و در راه اعتلای دانش پزشکی ایران عزیز، دست تمامی دانشجویان، پزشكان و دانش پژوهان علوم پزشکی را به گرمی می فشارد.

۱۳۸۵ اولین ناشر دارنده گواهینامه مدیریت کیفیت ISO 9001:2000 (۱۰۰)

۱۳۸۵ ناشر برگزیده سال (۱۱)

۱۳۸۴ ناشر برگزیده سال (۱۰)

۱۳۸۳ ناشر برگزیده سال (۹)

۱۳۸۲ ناشر برگزیده سال (۸)

۱۳۸۱ ناشر برگزیده سال (۷)

۱۳۷۹ ناشر برگزیده سال (۶)

۱۳۷۶ رتبه نخست کارنامه نشر (۵)

۱۳۷۵ رتبه اول ناشران غیر دولتی (۴)

۱۳۷۵ رتبه دوم ناشران کل کشور (۳)

۱۳۷۴ ناشر برتر کتب پزشکی (۲)

۱۳۷۳ ناشر برگزیده سال (۱)

تأسیس ۱۳۷۳

۱- اولین دوره کتاب سال دانشجویی

۲- اولین نمایشگاه ناشران کتب پزشکی

۳- کارنامه نشر

۴- کارنامه نشر

۵- ملوم و کاربردی

۶- بهترین دوره کتاب سال دانشجویی

۷- نهمین دوره کتاب سال دانشجویی

۸- هفتمین دوره کتاب سال دانشجویی

۹- یازدهمین دوره کتاب سال دانشجویی

۱۰- دوازدهمین دوره کتاب سال دانشجویی

۱۱- سیزدهمین دوره کتاب سال دانشجویی

۱۲- اولین ناشر دارنده گواهینامه مدیریت کیفیت نشر پزشکی

افراد بشر گونه‌ای از اجتماع واقعی هستند. ما گروههایی را به صورت خانواده‌های مختلف به سمت جامعه و سپس اقوام تشکیل می‌دهیم و اوقات خوبی را در تعامل با دیگران سپری می‌کنیم. در آینده نزدیک، کودکان نیز بسیاری از بستگان اجتماع را تشکیل می‌دهند که می‌توانند در شکل‌گیری جامعه سهیم باشند.

با توجه به اهمیت آگاهی والدین، مربیان و کلیه اقشار جامعه که با کودکان در ارتباطند از روند رشد اجتماعی و شخصیتی کودک و نیز علاقه آنان به این موضوع، کتاب حاضر تدوین گشته تا بتواند پاسخگویی به برخی از سوالات آنان باشد.

با آرزوی رشد صحیح کودک
فرشته درویش قدیمی
کارشناس ارشد کار درمانی

با تشکر و قدر دانی از اساتید معظم هیئت علمی (اسامی به ترتیب حروف الفبا)
 دکتر آل یاسین، دکتر فرخ لقا احمدی، دکتر محمد مهدی امام، دکتر
 شاهرخ ایروانی، مرحوم دکتر محمد حسن باستان حق، دکتر علی
 یاسی، دکتر هوشنگ بحرینی، دکتر مسلم بهادری، دکتر زهرا
 پورپاک، دکتر جلال جلال شکوهی، دکتر خلیل حمزه دوست،
 دکتر محمد رضا خاتمی، دکتر حسین خدمت، دکتر مهدی خزعلی،
 دکتر محمد رضا زاهدپور انارکی، دکتر انسیه شاهرخ تهرانی نژاد، دکتر
 عباس شکور، دکتر مسعود طاهری، دکتر محمد رضا ظفرقندی،
 دکتر فرهاد غریب دوست، دکتر محمد حسین فرهوش، دکتر رضا
 فرید حسینی، دکتر رامین قدیمی، دکتر محمد حسین ماندگار، دکتر
 محمد جعفر محمودی، دکتر سینا مرادمند، دکتر احمد مسعود، دکتر
 روح اله مشیری، دکتر مصطفی معین، دکتر علیرضا منجمی، دکتر
 عباس مومن زاده، دکتر عظیم مهرور، دکتر محسن نراقی، دکتر
 علی اکبر نظری، دکتر همایون واحدی، دکتر علی اکبر ولایتی، دکتر
 سید حسن هاشمی، دکتر علیرضا یلدا.

و با تقدیر از سایر همکاران اهل قلم

الهام امام جمعه، مصطفی امیری، فرزاد باطنی، ثنا پاریان، نیلوفر
 تاری، مسعود حسن پور خوش قلب، نسترن حسینی، مهدی دهقانی،
 مهین رئیس دانا، بنفشه رجبیان، گیتا رحمانی، آذین رزمگیری، نانا
 رشیدی، حسین ریاضی، هاله ریاضی، سارا زاهدی فرد، هانیه زمانی،
 شادی سرهرودی، بهادر سماواتی، سودابه سودی، کیوان شلیله،
 حامد صادقی پور رودسری، مریم ظفر شمس پور، مسعود
 عباسعلی پور، نگار فرامرزی، شبوا فقیه، طاها قلی پور، المیرا قوجقی،
 احمد قوچانی، طیبه غلامی، زهرا کاظمیان فر، عاطفه کمالو، مهدی
 موسوی، سید علیرضا مهاجرانی، امیر مهرورز، امین میرصادقی،
 مهدی نوروزی.

قال الصادق عليه السلام

«أحب اخواني من أهدى إلى عيوبی»

«بهترین دوست من کسی است که عیوب مرا به من هدیه نماید.»

Hayyan

Press

مدال طلای حیّان

برای بهترین نقد و اصلاح

حیّان، پس از پانزده سال حضور پویا در نشر پزشکی، اینک برای یکپارچه سازی تلاشها و استاندارد سازی محصولات خود اهتمام دارد، در این راستا، حلاوت شنیدن نقد را حلاوت لحظه وصل می داند، لحظه ای که مخاطب ما، چون قاصدی آسمانی، کار ما را شایسته نقد پر مهر خویش دانسته است تا ما را در راه تعالی یاری رسانند.

با این فراخوان، ضمن اصلاح خطاها، در چاپ بعدی نام دوستان منتقد به منظور قدردانی درج می شود و به بهترین اصلاحیه یا نقد در هر کتاب یک مدال طلای حیّان به رسم یادبود تقدیم می شود.

موسسه فرهنگی انتشاراتی حیّان

ناشر برگزیده علوم پزشکی

فهرست مطالب

۹	پیشگفتار
۹	نظریاتی در مورد رشد اجتماعی طبیعی
۱۱	شرایط محیطی / رویکرد یادگیری
۱۲	الگوهای رشدی - شناختی
۱۳	اصول متقابل بین کودکان و مراقبت کنندگان
۱۶	وجود احساسات و عواطف
۲۶	مزاج
۲۹	انواع مزاج
۳۷	مزاج و تعاملات اجتماعی
۳۸	مزاج و مشکلات رفتاری
۴۳	دلبستگی
۴۴	رشد مراحل دلبستگی
۴۶	ارزیابی دلبستگی
۴۹	تعیین میزان دلبستگی
۵۰	دلبستگی در طول نسل‌ها
۵۳	تأثیر دلبستگی روی سایر رفتارها
۵۴	نقش خانواده
۵۵	بررسی خانواده‌ها
۵۶	شیوه‌های رفتاری والدین
۵۹	تأثیر اشتغال مادر، مراقبت روزانه و توجه روی رشد
۶۱	نقش پدران
۶۳	نقش پدر بزرگ‌ها و مادر بزرگ‌ها
۶۴	والدین بدرفتار

پیشگفتار

در روند رشد اجتماعی و عاطفی طبیعی، روابط متقابل مادر و کودک از اهمیت فوق العاده‌ای برخوردار است. یک مادر با فرزندش صحبت می‌کند و کودک شروع به خندیدن می‌کند. وقتی مادر یک اسباب‌بازی را مقابل صورت فرزندش حرکت می‌دهد، کودک اسباب‌بازی را با چشمانش تعقیب می‌کند و زمانی که مادر مقابل صورت او قیافه خود را تغییر می‌دهد، کودک ساکت شده و خیره خیره و با دقت نگاه می‌کند. چه چیز سبب بروز این تغییرات در رفتار کودک می‌شود؟ واضح است که این تغییر رفتار بدلیل حرکات مادر است. اما بیشتر تأثیر تعامل (روابط متقابل) مطرح است، به عبارتی پاسخ‌های کودک نیز روی رفتار مادر اثر می‌گذارد. به عنوان مثال، اگر کودک به صورت مادر خیره و با علاقه نگاه کند، مادر نیز دوست دارد آنچه را که انجام می‌داده تکرار کند. اگر کودک شروع به دست و پا زدن و تحرک کند، مادر ممکن است تحرک او را زیاد کند، مثلاً او را غلغلک بدهد و یا با اصواتی که از خود در می‌آورد، توجه فرزندش را زیاد کند. اگر کودک شروع به ناآرامی کند، مادر ممکن است تون صدایش را کم کند و یا حتی تعامل خود با فرزندش را خاتمه دهد.

با توجه به مثال ذکر شده، در حقیقت رفتار کودک عکس‌العملی به حرکات متقابل مادر است. به هر حال، کودک بتدریج روی حرکات مادر کنترل بدست می‌آورد. بنابراین کودک "نمایش دهنده" محیط خود می‌باشد و رفتار و شخصیت اجتماعی کودک متأثر از انواع و اقسام برخوردهایی است که تجربه می‌کند.

نظریاتی در مورد رشد اجتماعی طبیعی

رشد اجتماعی در طول مدت ۲ سال اول زندگی به چندین علت عمده برای هر کودک اختصاصی است؛ اولاً اگرچه کودکان سرانجام بسیاری از ارتباطات

اجتماعی را بدست می آورند (همانند ارتباط با اقوام، دوستان، معلمان و مانند آنها)، دنیای اجتماعی کودکان بطور نمونه فقط مرکب از تعدادی اشخاص مهم است مانند مادر، پدر، خواهران و برادران؛ ثانیاً علیرغم کوچکی خانواده کودکان، این اعضای خانواده بستگان اصلی هستند که به نظر می رسد تأثیر بسزا و اثرات طولانی مدت تری روی رشد اجتماعی، شخصیتی و حتی شناختی کودک نسبت به سایر اطرافیان وی در آینده دارند. در پایان، به نظر می رسد که رشد عواطف کودکان در طول مدت سال های کودکی به آسانی و شدیداً تحت تأثیر بستگان، خصوصاً مادر و حتی پدر قرار می گیرد. احتمالاً رشد اجتماعی طبیعی، مراحل رشد روانی کودکان را نیز درگیر می سازد و در نتیجه اثرات مختلفی در زندگی آتی کودک می گذارد.

کودک با چندین روش روی رفتار مراقبت کننده (عموماً مادر) اثر مثبت می گذارد. یکی بوسیله ایجاد تعامل و ارتباط بسیار جالب برای مادر مانند خندیدن، صدا درآوردن (قان و قون کردن) و ارتباط چشمی با مادر. همچنین مراقبت صحیح از کودک باعث پرورش وی می شود، به گونه ای که علائم اضطراب و پریشانی کودک در پاسخ به توجه مادر کاهش می یابد مانند زمانی که کودکان پس از بغل شدن گریه خود را تمام می کنند.

اگر چه مراقبت از فرزندان توسط مادر، امری غریزی و آموخته شده است اما به هر حال مادران امروز در فرهنگ های مختلف بسیاری از این اطلاعات را از میان مطالب یا تبادل نظر با سایرین بدست می آورند. در کل، روابط غریزی بین مادران و کودکان در تمام مدت دوران کودکی وجود دارد. همچنین تکامل تدریجی کودک باعث رشد عواطف و گسترش علاقه بین مادر و فرزند در سرتاسر ماههای اولیه زندگی و پس از آن می شود. کودک در ابتدا، رفتارهای توجه - جستجو را بروز می دهد که اگر مادر به این رفتارها حساسیت نشان دهد